

Listje in cvetje.

V spomin Valentini Trevnovi v Idriji.

Zasut je grob.
 V njem truplo mlado zdaj počiva,
 A duh v nebesih svetih biva.
 Zasut je grob.
 Pokriva prst ga in kamenje,
 Na njem pa mlado še zelenje
 Pričuje, da je bil zasut
 Nedavno, in da ni še čut
 Prebridke žalosti potihnil
 Odslej, ko smrtni angelj vpihnili
 Je lučko mladega življenja,
 In dèkle rešil je trpljenja.
 Življenje vse od prvih dni
 Udano Bogu je zročila;
 Marijo srčno je ljubila
 Vsa svoja leta, dokler ni
 Je božja Mati k sebi vzela
 V nebeško slavo, kjer vesela
 Za čednostij, zaslug obilo,
 Uživa z angelji plačilo.

Zasut je grob.
 Zdaj ni te več, preljubo dete;
 V nebesih si, kjer ti odvzete
 Vse muke so, kjer vživaš sladost,
 Veselje in nebeško rádost.
 Ozri nazaj se, kjer zdaj oče
 Po tebi, ljubljena, se joče,
 Kjer mama zlata tožno plaka
 In solze za teboj pretaka,
 Kjer sestram, bratcu se grenké
 Po tebi utrinjajo solzé;
 Izprósi ljubega Očeta,
 Da vzame vse v nebesa sveta.
 Poglej „Marijine hčeri“,
 Kako ta družba se solzí!
 Saj srčno so te vse ljubile,
 A žal, vrstnico te zgubile.
 Za vse Marijo ino Sina
 Zdaj prosi — ljuba Valentina!

Ijski.)*

Nekaj cvetličja iz pesništva.

(Nabira in razkazuje St. pl. Orlovič.)

II. Liki.

Podoba ali lik (lat. figura, grš. shema) je posebna oblika govora, nenavadna stava besedij in mislij, katera izraz ojači in poživí; razvila se je iz navdušenega in strastnega govora.

Najnavadnejši liki so:

1. Vzклик (eksklamacija), ki krepko izrazi čut žalosti ali veselja, sovraštva ali ljubezni itd.

2. Nagovor (apostrofa), ki se obrača na nenavzoče osebe ali celo na nežive, a posebljene stvari. V navadnem pomenu besede dobimo nagovor, kadarkoli koga nagovorimo, tak nagovor je tudi molitev. N. pr.:

Drevó rastoče v vinskem bregu,
 Lepó zeleno v belem snegu,
 Oj drago oljkovo drevo,
 Pozdravljam te srčno, srčno!

(Gregorič.) *

3. Govorniško (reitorično) vprašanje. Ta lik opozori s tem, da se poniža iz višine občega govora neposredno v dotiko s poslušalcem ali bralcem, ne izreče misli naravnost, ampak v obliki trdilnega ali nikalnega vprašanja, čegar jasni odgovor je navadno zamolčan.

Kaj danes hrumi razburjena vas?
 Kaj otlo, mrtvaško boben ropoče?

(Gregorič.)

4. Inverzija, prestavljanje besedij v stavku iz navadne skladnje.

Iz moje se minulosti globine
 Pogostoma dvigujejo prikazni.

(J. Cimperman.)

Sèm spada:

a) *Histeron-proteron*, oblika govora, kjer stoji na prvem mestu, kar bi moralo stati na drugem.

Dajte, umrimo in v sredo sovragov se ljutih
 vrzimo.

(Vergilij.)

*) Srčna hvala, da ste postavili ta nežni spomenik preblagi pokojnici, o kateri pravite, da je zelo čislala in rada čitala »Vrtec« in »Angeljčka«.

Ured.

b) Hipalaga zamenjuje dele v stavku, posebno rada priklopi pridevnik samostalniku, s katerim se ne vjema. N. pr.:

To solnce kot pokopna sveča
Nad mrtvo stvarnico visi,
Pač slika solnca je bliščeča,
A živo solnce to več ni!

Namestu: Pač slika solnca je bliščečega.

5. Ponavljanje. Ponovijo se ali posamezne besede ali cele misli in stavki.

Besede ponavljajo ti-le liki:

a) Anafora, t. j. ponovitev iste besede, — ali več besedij, — začetkom stavka ali vrstice.

Težko se loči človek od mladosti,
Težko se loči od nadej,
Težko se loči od prostosti,
Od tebe jaz se še težej.

(Gregorčič.)

Ti ključ, ti vrata, ti si srečna cesta.

(Prešern.)

b) Epanalepsa ponavlja v sredi stavka ali vrstice.

Kako je poln pšenični klas,
Pod srp že sili, sili v pas.

(Gregorčič.)

Grob zeva globok, globok in širok.

(Gregorčič.)

c) Epifora ponavlja na koncu.

On trdno spi, nevzdravno spi.

(Gregorčič.)

Ne zabnik te nikdar, nikdar!

(Gregorčič.)

d) Mnogoveznica (polisindeton) ponovi isti veznik, navadno »in« večkrat zapored.

Nad tabo jasen bo oblok,
Krog tebe pa svinčena toča.
In dež krvav in solz potok,
In blisk in grom, — oh, bitva vroča!

(Gregorčič.)

Misli in stavke ponavlja:

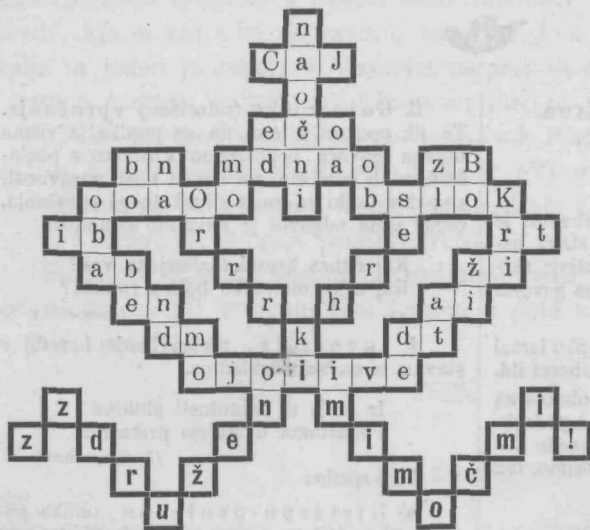
a) Paralelizem, t. j. lik, ki izraže iste ali podobne misli zaporedoma vedno v drugi obliki; posebno lepe paralelizme imamo v psalmih.

b) Refrên je ponovitev celih vrstic v začetku, sredi, na koncu kitice, nahajamo ga posebno v družabnih, često tudi v cerkvenih pesnih, kjer ga poje zbor. V narodnih pesnih služi navadno v to, da se ne izgubi vodilna misel. Ubran (stimmungsvoll) refrên imamo v Gregorčičevi elegiji »Pozabljenim«: Vseh mrtvih dan!

(Konec prih.)

Rešitev naloge v 10. listu:

Z združenimi močmi!

Nežka Praprotnik, Micika Klančnik, Marička Vovšek, Micika Pikel, učence III. razreda v Braslovčah.

Samo uganko: Lenart Fridolin, prvošolec; Leonora, Hedviga, Milica, Justina in Mimica v Sv. Križu pri Kostanjevici; Janko Pipan, učence II. razr. v Črnem Vrhu pri Idriji; Micika Koller v Adloščah.

Odgonetka zastavice v 10. listu:

Palica.

Oboje so prav rešili: Ivanko in Slavko Fatur, učen. na Rakeku; Jul. Novak, učenka v Senožcah; Roza Pirkevič, učit. v Polhovem gradu; Gomilšek Vlad., učenec IV. razr. na vadinici in Gomilšek Antonija, učenka VIII. razr. na Vrtači v Ljubljani; Kragl Viktor, dijak v Trzinu; J. Hubad, drugošolec, Čenčič Zmagoslav, tretješolec v Kranju; Zorka Ličan, učenka II. razreda v Ilir. Bistrici; Bož. Romih, učen. v Krškem; Franjo Zorko, Matej Dolencec, četrtšolec v Ljubljani; Josip Troha, učit. v Zavrčah pri Ptuj; Fr. Kuralt, Adalb. in Konr. Pučnik, drugošolca v Kranju; Leop. Dolinar, Andr. Jenko, Miha Šifrar, dijaki v Kranju; Julijana Abram v Senožcah; Milka in Tinica Osana, učenki pri sv. Duhu nad Krškim; Alojzij in Janko Bajb, dijaka v Mariboru; Adolf Salberger, drugošolec v Kranju; Tonček Šlamberger v Ljutomeru; Francka in Štefka Vabič v Žalcu; Mimi Rantova, poš. uprav. na Dobrovi; Anka Ostere in Ivanka Razlag, deklici pri sv. Križu blizu Ljutomeru; Mir. Punčuh, učence v Spod. Idriji.

Samo nalogo: Vaclav Kotar v Bergonji; Dragica Gartner in Micika Klemenec, učenki III. razr. v Planini; Zožja Modrijan, učiteljica v Črnem Vrhu pri Idriji; Matej in Ana Suhač, učenca v Celju; Liza Čulk,

„Vrtec“ izhaja 1. dne vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 2 glđ. 60 kr., za pol leta 1 glđ. 30 kr. — Uredništvo in upravnništvo sv. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.

Izdajatelj, založnik in urednik **Ant. Kržiš.** — Natisnila Katoliška Tiskarna v Ljubljani.